

การบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สงวน อินทร์รักษ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อีเมล: sanguan7724@gmail.com

Received : November 26, 2022 Revised : January 16, 2023 Accepted : June 22, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ 2) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 432 โรง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่าง ของเครซี และ มอร์แกน ได้จำนวน 205 โรง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 3 คนประกอบไปด้วย 1) ผู้อำนวยการ 2) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และ 3) ครู รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 615 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสอบถามเพื่อยืนยันองค์ประกอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ มีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มี 10 องค์ประกอบ ดังนี้คือ 1.1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา 1.2) การใช้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 1.3) การสร้างเครือข่ายโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 1.4) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร 1.5) การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการ 1.6) หลักการบริหารจัดการ 1.7) การกำหนดเป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 1.8) การปฏิบัติที่เป็นเลิศ 1.9) ภาวะผู้นำทางนวัตกรรมของผู้บริหาร และ 1.10) กำหนดคุณลักษณะโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

คำสำคัญ : การบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา / นวัตกรรมการศึกษา

THE SCHOOL ADMINISTRATION IN THE EDUCATION SANDBOX UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

Sangaun Inrak

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University

อีเมล: sanguan7724@gmail.com

Abstracts

The research objectives were to determine: 1) the factors of the school administration in the education sandbox under the Office of the Basic Education Commission and 2) the confirmatory results for the school administration in the education sandbox under the Office of the Basic Education Commission. The population of this research were 432 schools. The sample size consisted of 205 schools, which was determined by the Krejcie and Morgan sample size estimation tables. There were 3 respondents from each school which included 1) a director and 2) a deputy director for academic and 3) a teacher, with a total of 615 respondents. The research Instruments used to collect the data were semi-structured interview, opinionnaire and a factor confirmatory form. The descriptive statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis and content analysis.

The findings reviewed that: 1.the factors of the school administration in the education sandbox under the Office of the Basic Education Commission and consisted of ten factors which were; 1) educational innovation development 2) educational innovation application 3) school networking for the education sandbox 4) development of teacher and personnel's potential 5) creating of management strategy 6) management principles 7) goal setting of sandbox and 8) best practices 9) innovative Leadership of administrators and 10) identifying characteristics for sandbox school 2.The results of factor confirmatory form for all the school administration in the education sandbox under the Office of the Basic Education Commission were accuracy, propriety, feasibility and utility.

Keywords: THE SCHOOL ADMINISTRATION IN THE EDUCATION SANDBOX, EDUCATIONAL INNOVATION

บทนำ

การศึกษาคือรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าซึ่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เน้นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคใหม่อย่างสร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบต่อสังคมถือว่าเป็นความท้าทายของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่างๆในการพัฒนากระบวนการทัศน์ใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษาสู่การพัฒนาการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาคนการพัฒนาชุมชนและสร้างกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์โลกอนาคต การศึกษาจึงเป็นความคาดหวังจากทุกภาคส่วนว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) อันเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580), 2561) กอปรกับการพัฒนาด้านการศึกษาได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็น “การศึกษาที่ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมได้ การจัดการศึกษาในยุคใหม่จึงจำเป็นต้องใช้นวัตกรรมการศึกษา เพื่ออนาคตสำหรับการศึกษาทุกระดับ โดยผู้สอน นักวิชาการ และผู้บริหารต่างต้องร่วมมือกันพัฒนานวัตกรรมมาช่วยในการบริหาร และพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การเรียนการสอนในยุคใหม่ หรือยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่จะต้องมีโครงการเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และแก้ปัญหาการทำงานที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม ๆ ซึ่งโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ดีเป็นกรอบวิธีการในการขับเคลื่อน โดยให้ผู้ที่อยู่ในกระบวนการเป็นผู้เลือกสรรสิ่งที่ตัวเองจะนำมาใช้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนในโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เหมาะสมสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนและขยายผลของนวัตกรรมที่ได้จากพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสู่การจัดการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ โดยให้ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลงการศึกษาของประเทศ หลายนปีที่ผ่านมาการเปลี่ยนแปลง ในระบบการศึกษาไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอยู่เสมอ โดยมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูง ทำให้จุดเน้นต่างๆจะต้องเริ่มนับหนึ่งใหม่ ทำโครงการใหม่เกือบทุกครั้งตามการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเกี่ยวกับครูลดลง ขาดแคลนครู ครูไม่มีใจไร้จิตวิญญาณความเป็นครู จึงส่งผลเสียต่อเด็ก ๆ ซึ่งจะทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยากยิ่งขึ้น และยุคปัจจุบันการแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่ยาก แม้จะมีความพยายามในการปฏิรูปการศึกษามากกว่า 10 ปี ก็ยังไม่สามารถทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศดีขึ้นได้อย่างทั่วถึง ด้วยข้อจำกัดของระบบการศึกษาแบบเดิม กับความต้องการและความคาดหวังแบบใหม่ ปัญหาการศึกษาของไทยมีความซับซ้อน และเรื้อรังทั้งในด้านโอกาส คุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการจึงนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยเฉพาะปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาพบว่าไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และยังสร้างภาระจำนวนมากให้แก่ครูและสถานศึกษา (สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนใน

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพื้นที่อื่น ๆ ให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา สถิติ ข้อมูล วรรณกรรมและปัญหา รวมทั้งงานวิจัย ตลอดจนรายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำโครงร่างและนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติและดำเนินการต่อไป ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมและ สังเคราะห์เนื้อหา จากผลงานวิจัยและการสร้างเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์สำหรับการใช้ในการวิจัย เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิจัย และ ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 432 โรง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 205 โรง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครซี และ มอร์แกน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และ 3) ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 615 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ประเภท คือ 1) แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถามความคิดเห็น 3) แบบยืนยันองค์ประกอบ ดังนี้ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือการวิจัย เป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 2 คำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) ได้ออกแบบการวิจัย เป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดการตอบแบบเลือกตอบ (check list) ตอนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) มีลักษณะเป็นแบบ

จัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert’s five rating scale) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.941 และ 3) แบบยืนยันองค์ประกอบ (factor confirmatory form) เป็นแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 มุสสถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 2 แบบยืนยันผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณายืนยันผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และ การนำไปใช้ประโยชน์ (Utility)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1.1 การวิเคราะห์จากเอกสาร ตำรา วรรณกรรม หลักการแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน 1.3 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้วยการหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) 2.2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงพฤติกรรมใด ก็แสดงว่าลักษณะของการปฏิบัติตรงสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) 2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) เพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบสำคัญด้วยการสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis : PCA) วิเคราะห์ด้วยการหมุนแกนแบบตั้งฉาก(orthogonal rotation) โดยใช้วิธีการหมุนแกนปัจจัยด้วยวิธีแวนแมกซ์ (varimax rotation) โดยข้อตกลงเบื้องต้นในการศึกษาครั้งนี้ใช้เกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบย่อยที่น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป มีค่าไอเกน (eigen value) เท่ากับหรือมากกว่า 1 และมีตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้ 2.1 การวิเคราะห์ตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติ

คือ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) และ 2.2 การวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาเกี่ยวกับ ความถูกต้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา 2) การใช้นวัตกรรมการศึกษา 3) การสร้างเครือข่ายโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 4) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร 5) การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการ 6) หลักการบริหารจัดการ 7) การกำหนดเป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรม 8) การปฏิบัติที่เป็นเลิศ 9) ภาวะผู้นำทางนวัตกรรมของผู้บริหาร และ 10) การกำหนดคุณลักษณะโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม ซึ่งทั้ง 10 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 14.230 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 1.316 - 1.723 เมื่อแยกวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.626 - 0.839 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 2.240 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.723 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 1.723 องค์ประกอบที่ 2 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.465 - 0.729 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.953 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.502 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 3.225 องค์ประกอบที่ 3 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.472 - 0.793 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.878 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.445 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 4.670 องค์ประกอบที่ 4 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.490 - 0.648 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.857 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.428 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 6.098 องค์ประกอบที่ 5 มีจำนวนตัวแปร 4 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.431 - 0.716 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.854 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.426 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 7.525 องค์ประกอบที่ 6 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.402 - 0.762 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.800 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.384 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 8.909 องค์ประกอบที่ 7 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัว

แปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.446 - 0.729 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.756 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.351 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 10.260 องค์ประกอบที่ 8 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.494 - 0.778 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.737 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.336 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 11.597 องค์ประกอบที่ 9 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.407 - 0.684 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.712 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.317 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 12.913 และองค์ประกอบที่ 10 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.432 - 0.723 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 1.711 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 1.316 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 14.230

จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลข้อค้นพบ คือ องค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้นำมายืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการประเมินโดยใช้แบบยืนยันองค์ประกอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในวงการศึกษาระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน และผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน พิจารณายืนยันองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ผลจากการยืนยันของผู้ทรงเชี่ยวชาญได้พิจารณายืนยันว่า องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญมาอภิปรายโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

1 จากการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบคือ 1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา 2) การใช้นวัตกรรมการศึกษา 3) การสร้างเครือข่ายโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 4) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร 5) การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการ 6) หลักการบริหารจัดการ 7) การกำหนดเป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 8) การปฏิบัติที่เป็นเลิศ 9) ภาวะผู้นำทางนวัตกรรมของผู้บริหาร และ 10) การกำหนดคุณลักษณะโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งมีความเหมาะสมตามเหตุผลของตัวแปรที่อธิบายคุณลักษณะของแต่ละองค์ประกอบได้ในแนวทางเดียวกัน สามารถแปลผลได้ตาม

เกณฑ์ มีความสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากการศึกษาผลงานวิจัยทั้งของ นักวิชาการ นักบริหาร หน่วยงานและองค์กรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จากองค์ประกอบที่ได้ผู้บริหารต้องมีทักษะที่สำคัญในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจในภาระงานต่างๆอย่างรวดเร็ว ซึ่งทักษะเช่นนี้ผู้บริหารต้องเรียนรู้ พัฒนาตนเองคิดหากลยุทธ์ในการบริหารจัดการใหม่ๆอยู่เสมอ สร้างความเข้าใจที่ดีให้กับองค์กร และนำไปฝึกฝนให้เกิดทักษะในการบริหารงานให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ การบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ก็เป็นการดำเนินการที่เป็นไปตามหลักการการบริหารพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นระดับปฏิบัติการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบหรือลักษณะต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่บริบท และพื้นที่ของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้หลักการบริหารและใช้นวัตกรรม การบริหารการศึกษา ซึ่งถือเป็นแนวทางในการดำเนินการที่เป็นไปตามหลักการการบริหารพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา โดยจะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่อาจต้องใช้ ความคิดส่วนตัว ประสบการณ์ ทักษะและความชำนาญ การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การใช้ นวัตกรรมการศึกษา การสร้างเครือข่ายโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา การพัฒนาศักยภาพครู และบุคลากร การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการ หลักการบริหารจัดการ การกำหนดเป้าหมายของ พื้นที่นวัตกรรม การปฏิบัติที่เป็นเลิศ ภาวะผู้นำทางนวัตกรรมของผู้บริหาร และ การกำหนด คุณลักษณะโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม ซึ่ง 10 องค์ประกอบที่ค้นพบมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูกิตติญาณวิสิฐ (ธนา หอมหวล), พระครูวิรุฬห์สุดคุณ (อุดมศักดิ์) ระวีง เรื่องสังข์ และ สุทิศ สวัสดิ์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) พื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษานำร่อง มีขั้นตอนการสร้าง โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติทั้ง 6 ขั้น คือ (1) กำหนดนวัตกรรม (2) สร้างนวัตกรรมและพัฒนานวัตกรรม (3) การหาประสิทธิภาพของ นวัตกรรมการศึกษา (4) ขั้นตอนนวัตกรรมการทดลองใช้ (5) นำไปใช้ในสถานการณ์จริง และ (6) ประเมินผลการใช้นวัตกรรม 2) องค์ความรู้การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา พบ Model : 6744-Model ปัจจัยแห่งความสำเร็จ 6 ประการ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย มี 7 กระบวนการ 3) การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา พบว่าต้องอาศัยองค์ประกอบที่มุ่งเน้นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ และการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ดังนั้นพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาวิถีพุทธ จึงประกอบด้วย 1) กิจกรรมวิถีพุทธพอเพียงใช้น้อยอย่างคุ้มค่าและวิถีเกษตรยั่งยืน 2) กิจกรรมการเรียนรู้วิถีพุทธ 3) กิจกรรมเดินด้วยเท้า ก้าวไปในบุญ และ 4) กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้วิถีพุทธ โดยการสร้าง เครือข่ายและความร่วมมือในการเชื่อมโยงองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัย ของ จารุวรรณ นาดัน (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า มีนวัตกรรมการบริหารในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหมด 53 นวัตกรรม และนวัตกรรมที่ถูก เลือกมากที่สุดคือ เรื่องการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลงานจากงานวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดนโยบาย และเป็นแนวทางในการ พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กการที่จะบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้มาก ขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งมาจากผู้นำในองค์กร รวมถึงบุคลากรทุกคนต้องหันหน้าร่วมมือกันเตรียมตัวเรียนรู้ และร่วมมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านั้นโดยผ่านกระบวนการวางแผนซึ่งในปัจจุบันมีการให้ ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ซึ่งเป็นแผนที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก

องค์กรอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยขององค์กร กำหนดปัญหาเพื่อหาทางเลือกในการแก้ไขพัฒนาและกำหนดเป็นแผนงานในการพัฒนาองค์กรต่อไป ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมนต์นภัส มโนการณ และสุบัน พรเวียง (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง สถานศึกษาทุกแห่งมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา แต่ยังไม่ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาร่วมกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน มีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินของหน่วยงานต้นสังกัดและคณะกรรมการขับเคลื่อน 2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำร่องที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีกระบวนการกำหนดมาตรฐานส่วนใหญ่ใช้วงจรคุณภาพ มาตรฐานการศึกษามีสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เอกลักษณ์และอัตลักษณ์มีประเด็นการพิจารณา และค่าเป้าหมายความสำเร็จชัดเจน เงื่อนไขความสำเร็จคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีชุดความคิดเติบโต พัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา 3) แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ประกอบด้วย 1) กรอบแนวคิดหลัก 2) กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ และ3) บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการตรวจสอบแนวทางฯ มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก รวมถึงยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐวิทย์ เหมือนมาตร และคณะ(2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนขนาดเล็กในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพศักยภาพของครูโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. วิธีการพัฒนาศักยภาพของครูโรงเรียนขนาดเล็ก มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติงาน ครูควรมีเข้าใจกระบวนการปฏิบัติงาน หาความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง รับผิดชอบงานที่มอบหมายด้วยความอดทน 2) ด้านการบริการ ครูควรมีมนุษยสัมพันธ์ดี ยินดีให้บริการ 3) ด้านการพัฒนาตนเอง ครูควรรหาความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น 4) ด้านการทำงานเป็นทีม ครูควรมีความสามัคคี ให้เกียรติสมาชิกในทีม ยอมรับความคิดเห็นต่าง 5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ ครูควรมีธรรมาภิบาลศรัทธาในอาชีพ รักเชิดชูอาชีพครู 3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนขนาดเล็ก มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติงาน ควรลดภาระงานสอนให้น้อยลงให้กับครู และส่งเสริมให้เข้าอบรมพัฒนางานวิชาการและการสอนอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการบริการ ควรเสริมสร้างจิตบริการให้กับครูพูดไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นกัลยาณมิตรกับผู้รับบริการ 3) ด้านการพัฒนาตนเอง ครูควรสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร 4)ด้านการทำงานเป็นทีม ควรส่งเสริมให้ครูทำงานเป็นทีม สร้างภาวะผู้นำ ให้โอกาสเพื่อนร่วมงาน สร้างกำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน และ 5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณครู ควรส่งเสริมการปฏิบัติธรรม ทำบุญตักบาตรเชียววิทยากรมาให้ความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี สุเมธ งามนกนก และสมพงษ์ ปั่นหุ่น (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันขององค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของ

โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงมี 6 ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมการพัฒนาคนนวัตกรรม การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ โครงสร้างองค์การที่เหมาะสม วัฒนธรรมองค์การที่ส่งเสริมนวัตกรรม และบรรยากาศองค์การสร้างสรรค์ 3. รูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ คือ การวางแผนองค์การ การนำองค์การ การจัดการองค์การ และการควบคุมองค์การ และมี 8 ขั้นตอน คือการเตรียมความพร้อมโดยผู้บริหาร กำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมเชิมนวัตกรรม วางแผนเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การจัดโครงสร้างองค์การ การมุ่งเน้น การดำเนินงานเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรม ตรวจสอบและประเมินผล และการปรับปรุงและพัฒนา โดยมิผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก รวมถึงยังสอดคล้องกับแนวคิดของกิลิก และ เออร์วิค (Gulick and Urwick, 1973) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร 7 ประการหรือ POSDCORB ที่ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดเป้าหมายขององค์การว่าต้องทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อะไร และจะดำเนินการอย่างไร 2) การจัดองค์การ (Organization) คือ การจัดตั้งโครงสร้างองค์การให้ชัดเจน กำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบอย่างเป็นทางการภายในองค์การ 3) การจัดกำลังคน (Staffing) คือ ควบคุมจัดสรรคนอย่างไรให้เหมาะสมกับงาน 4) การอำนวยความสะดวก (Directing) คือ การตัดสินใจและสั่งการ การควบคุมงาน การติดตามผลนิเทศงาน 5) การประสานงาน (Coordinating) คือ การร่วมมือประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น คือหัวใจของการบริหาร 6) การรายงาน (Reporting) คือ การรายงานความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในองค์การให้ทุกฝ่ายทราบ รวมถึงงานประชาสัมพันธ์ (Public Relation) ด้วย และ 7) การงบประมาณ (Budgeting) คือ งบประมาณในรูปของการวางแผนและการควบคุมด้านการเงิน การบัญชี ใช้เพื่อสร้างกลไกและโครงสร้างให้กับองค์กร จัดเตรียมบุคลากรที่มีความชำนาญต่างกันให้อยู่ในแผนกที่เหมาะสมกับองค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชู บุญลิขิตศิริ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา ในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยองและจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษาในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยองและจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา, ผู้เกี่ยวข้อง/ผู้มีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ 2) กระบวนการ ประกอบด้วย การนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ และการดำเนินงานพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และ 3) ผลผลิต ได้แก่ ผลที่ได้จากการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิกสัน (Nixon, 2015) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้าน การบริหารที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ขาดแคลนในชนบท การศึกษานี้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างวัฒนธรรมของโรงเรียนในเชิงบวกและผลลัพธ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นของนักเรียน งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมการทำงานของผู้บริหารที่มีคุณภาพมีผลกระทบทางบวกต่อโรงเรียน แต่ด้านความสำเร็จของนักเรียนของ

โรงเรียนในชนบทยังมีจำกัด งานวิจัยกรณีศึกษาแบบพหุกรณีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีปฏิบัติแบบใดเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในการสร้างความเข้าใจของครูเพื่อให้สัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การศึกษาครั้งนี้มีกรอบบริบท 4 ประเด็นที่สังเคราะห์มาจากกลุ่มนักการศึกษาที่มองว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องบริหารงานภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ ผลการวิจัยระบุว่า ไม่มีกิจกรรม โปรแกรมหรือกลยุทธ์เดียวที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนระบบการทำงานของโรงเรียนได้ข้อมูลบ่งชี้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นบุคคลสำคัญที่ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ นอกจากนั้นนักเรียนในโรงเรียนที่ล้มเหลวจะสามารถประสบความสำเร็จได้และสิ่งสำคัญที่สุดคือสามารถเชื่อมโยงไปชุมชนให้เกิดความเชื่อถือต่อครูและนักเรียนข้อมูลบ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสนใจกับทุกบริบทภายในแต่ละเรื่องและไม่สามารถทำงานในโรงเรียนได้ตามลำพังเพราะต้องมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนในกรณีศึกษาจำเป็นต้องมีมาตรฐานในการติดต่อสื่อสารในระดับสูงทั้งกับนักเรียนและครูตลอดเวลาต้องมีการวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานตามความต้องการของทั้งครูนักเรียนและผู้ปกครองจัดหาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มที่และเมื่อข้ออุปสรรคทั้งหมดถูกจัดออกไปจึงคาดหวังว่าครูจะปฏิบัติการสอนได้เต็มที่ รวมถึงยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตินันท์ นันทะศรี วาโร เฟิงสวัสต์ วัลนิกา ฉลากบาง และ พรเทพ เสถียรนพแก้ว (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้เทคนิคในการบริหารจัดการและความเป็นผู้นำ เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงได้ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพสูงสุดผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องยอมรับและเรียนรู้แนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ การขับเคลื่อนสถานศึกษาด้วยแผนงานหรือกลยุทธ์ใหม่ๆ และนำสู่การสร้างสรรคนวัตกรรม ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่างปฏิเสธไม่ได้ การก้าวสู่ความสำเร็จของการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำที่ครองตน ครองคน และครองงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งต้องอาศัยการบริหารจัดการสมัยใหม่อย่างมีศิลปะในการทำงานผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำที่ครองตน ครองคน และครองงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งต้องอาศัยการบริหารจัดการสมัยใหม่อย่างมีศิลปะในการทำงานงานทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญคือการพัฒนาคนทางความคิดเพื่อให้คนพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งต้องอาศัยผู้บริหารที่มีเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมาขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ทิศทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม 3) การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) การแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม และ 5) การมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมดังกล่าวจะกลายเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและคุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพของบุคลากรและสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพต่อสถานศึกษาได้ในที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาด้านแบบบองคร้อมด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรม ในจังหวัด

ปัตตานีเป็นรูปแบบคณะกรรมการร่วมจากหน่วยงานในพื้นที่ 2) นวัตกรรมทางการศึกษาที่เกิดจากการพัฒนาของโรงเรียนนำร่องผลการพัฒนาระยะที่ 1 ของโรงเรียนนำร่อง สรุปโดยภาพรวมได้ดังนี้ (1) การนำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีของจังหวัดปัตตานี ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนพัฒนาขึ้น และ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ไปปรับใช้ (2) นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนำร่อง ทั้งด้านการบริหารและด้านการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เป็นลักษณะการพัฒนาต่อยอดจากต้นทุนและบริบทเดิมของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ 3) ผลจากการพัฒนานวัตกรรมที่มีต่อโรงเรียนโดยสรุปความเปลี่ยนแปลง ด้านโรงเรียน มีการวางแผนการพัฒนาการศึกษา และคุณภาพของนักเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้สู่สถานศึกษาอื่น ๆ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสพัฒนาสถานศึกษามีรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนผู้บริหารเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น รับฟังและให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของครูมากขึ้น ให้การสนับสนุนงบประมาณ สื่อ อย่างต่อเนื่อง เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้บริหารและครู นักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมผู้ปกครองได้สื่อสารสัมพันธ์กับโรงเรียนมากขึ้น โรงเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายโรงเรียนที่ใช้นวัตกรรมเดียวกันในจังหวัดปัตตานี ครูมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับเพื่อนครูในสาระฯ และต่างสาระฯ มากขึ้น นักเรียนเห็นการมีส่วนร่วมของครูในชั้นเรียนมากขึ้น 4) ปัจจัยเงื่อนไข ข้อค้นพบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนและนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดปัตตานี 4.1) ผู้บริหารโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญลำดับแรกของการปฏิบัติการทั้งในระดับภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน และคณะกรรมการร่วมขับเคลื่อนในระดับจังหวัด 4.2) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน 4.3) การขยายผลเรื่องการพัฒนาของโรงเรียนนำร่องภายในโรงเรียนขนาดใหญ่ ให้ครอบคลุมทุกฝ่ายในโรงเรียน ทำได้ยากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่าซึ่งมีบุคลากรน้อยกว่า และระบบภายในโรงเรียนค่อนข้างยืดหยุ่นกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ 4.4) ความเข้าใจที่ชัดเจนของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาในความเป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม ต้องมีมากพอที่จะสร้างความมั่นใจในความเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน 4.5) ความต้องการนวัตกรรมของโรงเรียนไม่ต้องการนวัตกรรมสำเร็จรูปจากภายนอก แต่ต้องการพัฒนาบนฐานเดิมและบริบทเดิมของโรงเรียนโดยต้องการความช่วยเหลือด้านวิชาการและแรงขับเคลื่อนจากภายนอกร่วมกับต้นสังกัดและภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 4.6) การวิจัยปฏิบัติการจริง ๆ เกิดขึ้นที่โรงเรียนบนฐานการปฏิบัติจริงครูเริ่มต้นสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากฐานของปัญหาและความต้องการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยเริ่มต้นที่นักเรียนเป็นลำดับแรก ใช้ความร่วมมือของครูที่มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ภายใต้นโยบายและการนำของผู้บริหารโรงเรียน 5) ข้อค้นพบเงื่อนไข การพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน 5.1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในประเด็นแนวทางการดำเนินงานที่ยังไม่เป็นไปในแนวเดียวกัน 5.2) การดำเนินงานของกลไกการขับเคลื่อนขาดความต่อเนื่องตามแผนงานที่กำหนดไว้ใช้เวลามากกว่าปกติ 5.3) โรงเรียนมีการปรับตัวค่อนข้างลำบากในการเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน 5.4) ด้านวัฒนธรรมการทำงานของโรงเรียนก็แตกต่างกันเนื่องจากต่างสังกัดแม้ว่าจะอยู่ในระบบราชการเช่นเดียวกัน ในขณะที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มีรูปแบบของราชการเต็มตัว ส่วนโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนว

ปฏิบัติหลายประการแตกต่างกันเนื่องจากสังกัดต่างกระทรวงกัน 5.5) ความต้องการของโรงเรียน 5.5.1) ความต้องการของโรงเรียนที่สำคัญเป็นลำดับต้นคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นวิชาการ เพื่อสร้างเสริมนวัตกรรมให้สอดคล้องกับที่โรงเรียนอยากจะพัฒนา นวัตกรรมเป็นของตนเอง 5.5.2) ความมีนวัตกรรมที่เป็นภาพรวมของจังหวัดเป็นตัวอย่าง หรือแนวทาง ที่โรงเรียนนำร่องนำไปปรับใช้ตามบริบทของโรงเรียนได้ 5.5.3) ความมีการบริหารตรงถึงโรงเรียน สนับสนุนงบประมาณ สื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการสอนแก่โรงเรียน โดยไม่ต้องผ่านหน่วยงาน กลางและควรมีงบแลกเป้าเพื่อพัฒนาสถานศึกษาโดยตรง 5.5.4) ยกเลิกการนำผลสอบระดับชาติ มา เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพผู้เรียน และ 5.5.5) ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง สถานศึกษาและระหว่างจังหวัดให้โรงเรียนมีคู้บัตั้ร่วมคิดร่วมพัฒนาซึ่งกันและกัน

2. ผลการตรวจสอบการยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบตรวจสอบยืนยัน จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความ คิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพหุองค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา 2) การใช้ นวัตกรรมการศึกษา 3) การสร้างเครือข่ายโรงเรียน พื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา 4) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร 5) การสร้างกลยุทธการบริหารจัดการ 6) หลักการบริหาร จัดการ 7) การกำหนดเป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรม 8) การปฏิบัติที่เป็นเลิศ 9) ภาวะผู้นำทาง นวัตกรรมของผู้บริหาร และ 10) การกำหนดคุณลักษณะโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม ผู้เชี่ยวชาญเห็น สอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความ เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับองค์ประกอบหลัก

จัดลำดับขององค์ประกอบให้เป็นเชิงระบบ ลำดับที่เพื่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ดังนี้ 1) หลักการบริหารจัดการ 2) การกำหนดคุณลักษณะโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม 3) การกำหนดเป้าหมายของ โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม 4) ภาวะผู้นำทางนวัตกรรมของผู้บริหาร 5) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร 6) การสร้างกลยุทธการบริหารจัดการ 7) การใช้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 8) การปฏิบัติที่เป็นเลิศ 9) การ พัฒนานวัตกรรมการศึกษา และ 10) การสร้างเครือข่ายโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้ 1) โรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญกับการนำนวัตกรรมศึกษามาใช้ ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 2) โรงเรียนควรพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้โรงเรียนมีนวัตกรรมทางการศึกษา อย่างเหมาะสม 3) โรงเรียนควรมีเครือข่ายทางด้านนวัตกรรมการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ สร้างนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษา 4) โรงเรียนควรพัฒนาระบบการจัดการคุณภาพโรงเรียนพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล 5) โรงเรียนควรนำหลักการที่เกี่ยวกับการ

กระจายอำนาจ การให้ความเป็นอิสระทางความคิดแก่ครูในการคิดค้นนวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียน จัดให้มีการวางแผน การให้คำปรึกษา การติดตามประเมินผล และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ 6) โรงเรียนควรจัดให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 7) โรงเรียนควรมีขั้นตอนในการบริหารจัดการนวัตกรรมการศึกษาโดยมีการวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา 8) ผู้บริหารและครูต้องมีคุณธรรมจริยธรรม เช่นการสร้างวินัย และความรับผิดชอบ รวมถึงการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และ 9) ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอย่างชัดเจนเพื่อความก้าวหน้า และยั่งยืน

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ นาดัน, “นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก,” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal. 6, 3 (กันยายน – ธันวาคม, 2556): 729.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี วาโร เฟิงส์สวัสดิ์ วลัยกา ฉลากบาง และ พรเทพ เสถียรนพแก้ว. “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา,” วารสารบัณฑิตศึกษา. 17, 79 (ตุลาคม-ธันวาคม, 2563): 11.
- บุญชู บุญลิขิตศิริ และคณะ. การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา ในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง และจังหวัดศรีสะเกษ. (รายงานการวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564), ง.
- “แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580),” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82ก (13 ตุลาคม 2561): 1.
- พระครูกิตติญาณวิสิฐ (ธนา หอมหวล), พระครูวิรุฬห์สุตคุณ (อุดมศักดิ์) ระวิง เรื่องสังข์ และ สุทิศ สวัสดิ์ (2565) “แนวทางการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา,” วารสารศิลปการ จัดการ. 6, 2 (เมษายน – มิถุนายน, 2565): 747..
- รัฐวัลย์ เหมือนมาตร และคณะ. “แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนขนาดเล็กในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.” วารสาร ปัญญา. 27, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม, 2563): 72-73.
- มนต์นภัส มโนการณ และ สุบัน พรเวียง, “แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่,” วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 16, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564): 151.
- สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาทำนอกกรอบพัฒนาสมรรถนะเด็ก, เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2565, เข้าถึงได้จาก <https://www.sobkroo.com/article/detail.asp?id=1035>.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, “รูปแบบการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาด้านแบบอย่างองค์รวมด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี,” (รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2563): 95-103.

อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี สุเมธ งามกนก และสมพงษ์ ปันหุ่น. “การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 12,3 (กรกฎาคม – กันยายน, 2561): 207-208.

Gulick, Luther and Urwick, Lyndall, The Science of Administration. (New York: Columbia University, 1973).

Nixon, J. D., “Administrative Best Practices to Influence Culture in a Rural Middle School of Poverty.” Ed.D. dissertation Department of Education Clemson University, 2015. Accessed August 6, 2019. Abstract from <https://eric.ed.gov/?id=ED589867>.